

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sža/38/2014
Identifikačné číslo spisu:	7014201110
Dátum vydania rozhodnutia:	05.11.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7014201110.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a z členov JUDr. Jany Henčekovej, PhD a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľa: C. U., narodeného XX.XX.XXXX, trvale bytom J., T., bez cestovného dokladu, toho času umiestneného v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov, Bitúnková 14, 078 01 Sečovce, zastúpeného Centrom právnej pomoci, Námestie slobody 12, 810 00 Bratislava, IČO: 30 798 841, kancelária Košice, Moyzesova 18, 040 41 Košice, proti odporcovi: Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Sobrance, Oddelenie hraničnej kontroly Zboj, 067 68 Zboj, o preskúmanie rozhodnutia č. p. PPZ-HCP-SO18-ZAV-8-008/2014 zo dňa 25. augusta 2014, o zaistení cudzinca, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 1Sp/45/2014-23 zo dňa 30. septembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 1Sp/45/2014-23 zo dňa 30. septembra 2014 m e n í tak, že rozhodnutie odporcu č. p. PPZ-HCP-SO18-ZAV-8-008/2014 zo dňa 25. augusta 2014 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nariaďuje, aby bol C. U., narodený XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť T., toho času umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov, Bitúnková 14, 078 01 Sečovce, bezodkladne prepustený zo zaistenia.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred súdom prvého stupňa

Krajský súd v Košiciach rozhodujúc o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu č. p. PPZ-HCP-SO18-ZAV-8-008/2014 zo dňa 25. augusta 2014 o zaistení cudzinca, ktorým bol navrhovateľ zaistený podľa § 88a ods. 1 písm. c/ zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej iba „ZoPC“) rozsudkom č. k. 1Sp/45/2014-23

zo dňa 30. septembra 2014 toto rozhodnutie odporcu v zmysle § 250q ods. 2 OSP ako zákonné potvrdil.

V odôvodnení rozsudku uviedol, že odporca dostatočne zistil skutkový stav v súlade s § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej iba „SP“) a dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný. Podľa názoru krajského súdu sa odporca vo svojom rozhodnutí podrobne zaoberal skutkovými okolnosťami, z ktorých vyvodil záver, že zaistenie žiadateľa o udelenie azylu je potrebné z dôvodu § 88a ods. 1 písm. c/ ZoPC.

Odporca v dôvodoch rozhodnutia po skutkovej stránke uviedol všetky skutočnosti, ktoré sú reálnym prejavom správania sa cudzinca. Podstatná pre posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia je tá skutočnosť, že boli dané dôvody zaistenia podľa § 88a ods. 1 písm. c/ v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Navrhovateľ bol ako štátny príslušník tretej krajiny rozhodnutím č. p.: PPZ-HCP-SO18-86-004/2014 dňa 18. júla 2014 zaistený podľa § 88 ods. 1 písm. b/ a podal žiadosť o udelenie azylu dňa 6. augusta 2014 s cieľom oddialiť alebo zmariť jeho administratívne vyhostenie. Vzhľadom na predchádzajúce konanie navrhovateľa, a to požiadanie o udelenie azylu len dňa 6. augusta 2014, t. j. po uplynutí 20 dní od jeho nelegálneho vstupu na územie SR (17.07.2014), je odôvodnený záver odporcu v napadnutom rozhodnutí, že úmyslom navrhovateľa nie je zdržiavať sa na území SR, kde požiadal o azyl, preto odporca dôvodne dospel k záveru, že existuje dôvodné podozrenie, že navrhovateľ podal žiadosť o udelenie azylu s cieľom oddialiť alebo zmariť jeho administratívne vyhostenie. Tento záver potvrdzuje aj skutočnosť, že navrhovateľ počas svojho výsluchu dňa 18. júla 2014 uviedol, že mu nehrozí v krajine pôvodu alebo v krajine, z ktorej prichádza, prenasledovanie z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodu zastavania určitých politických názorov alebo zastavania príslušnosti k určitej sociálnej skupine, a že mu nebol uložený a ani mu nehrozí uloženie trestu smrti (str. 3 Zápisnice o vyjadrení účastníka konania č. p. PPZ-HCP-SO18-P-4/2014 zo dňa 18.07.2014). Rovnako uviedol, že na území SR nežiadal o azyl, a že nevyvíjal v domovskej krajine nijakú politickú činnosť, či aktivitu. V Zápisnici o vyjadrení účastníka konania č. p. PPZ-HCP-SO18-ZAV-8-006/2014 zo dňa 25. augusta 2014 však navrhovateľ zmenil svoju výpoveď v rozsahu, že chce zostať na Slovensku, nakoľko v Bangladéši, kvôli členstvu v opozičnej strane BNP, sa mu vyhrážali smrťou alebo ublížením na zdraví a mal spory so susedom ohľadom pozemku. Odporca oprávnene vyhodnotil túto zmenu výpovede ako účelovú. Námieta splnomocnenej zástupkyne navrhovateľa, že fyzické vyčerpanie znížilo schopnosť navrhovateľa vypovedať v konaní pred odporcom, nemá žiadnu oporu v administratívnom spise odporcu. Navrhovateľ totiž ani pri svojej prvej výpovedi dňa 18. júla 2014 a ani dňa 25. augusta 2014 neuviedol žiadne skutočnosti, potvrdzujúce toto tvrdenie. Nie je zanedbateľná ani skutočnosť, že pôvodným cieľom navrhovateľa bolo Rakúsko, a že na území SR nechcel dňa 18. júla 2014 žiadať o udelenie azylu.

Z rozhodnutia a z administratívneho spisu odporcu vyplýva, že odporca skúmal zásady subsidiarity, vyplývajúcu z ustanovenia § 88a ods. 1 písm. c/ ZoPC, t. j. či nebolo možné v prípade navrhovateľa využiť iné menej závažné prostriedky. Odporca vo svojom rozhodnutí skúmal skutočnosti podľa § 89 ods. 1 ZoPC, týkajúce sa ekonomickej situácie, možnosti ubytovania a zamestnania navrhovateľa, ktoré majú podklad v administratívnom spise.

Nie je dôvodná ani námietka, že sa odporca mal vysporiadať so skutočnosťou, že rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 1Sp/36/2014-17 zo dňa 19. augusta 2014 došlo k zrušeniu predchádzajúceho rozhodnutia odporcu o zaistení navrhovateľa v zmysle § 88 ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov č. p. PPZ-HCP-SO18-86-004/2014 zo dňa 18. júla 2014, pretože tento rozsudok v čase napadnutého rozhodnutia o zaistení ešte nenadobudol právoplatnosť. Odporca preto postupoval v súlade s citovaným ustanovením § 88a ods. 1 písm. c/, ktoré predpokladá práve zmenu dôvodu zaistenia, ku ktorej môže dôjsť v priebehu už existujúceho zaistenia žiadateľa o azyl.

Dĺžka doby zaistenia bola riadne odôvodnená v súlade s platnou právnou úpravou, pričom jej opodstatnenosť sa počas celého zaistenia monitoruje s poukazom na § 90 ods. 1 písm. d/ ZoPC. Odporca stanovil čas, dokedy sa nevyhnutne musia vykonať všetky opatrenia k tomu, aby sa zistili skutočnosti uvádzané navrhovateľom v azylovom konaní, o ktorom sa má rozhodnúť v zákonnej lehote podľa § 20 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle. Odporca skúmal aj možnosti vrátenia navrhovateľa na územie Bangladéša.

Podľa § 88 ods. 3 ZoPC, podanie žiadosti o udelenie azylu alebo požiadanie štátneho príslušníka tretej krajiny o asistovaný dobrovoľný návrat, nie je dôvodom na prepustenie zaisteného štátneho príslušníka

tretej krajiny. Konanie podľa osobitného predpisu nie je zaistením štátneho príslušníka tretej krajiny dotknuté.

Na základe uvedených skutočností považoval krajský súd odvolacie námietky za nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia a v podrobnostiach a argumentácii dôvodov zaistenia krajský súd poukazuje na písomné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožňuje.

II.

Odvolanie navrhovateľa, vyjadrenie odporcu

Proti uvedenému rozsudku podal v zákonnej lehote navrhovateľ odvolanie z dôvodov podľa § 250 ods. 2 písm. d/ a písm. f/ OSP, v ktorom uviedol, že svoje zaistenie považuje za neúčelné, pretože neprebíha konanie o jeho návrate, ktorého výkon bol odporcom odložený až do právoplatného rozhodnutia Migračného úradu MV SR o jeho žiadosti o udelenie azylu. Navyše k právoplatnosti rozhodnutia migračného úradu pri negatívnych rozhodnutiach môže pri využití opravných prostriedkov žiadateľmi o azyl dôjsť až po uplynutí niekoľkých mesiacov. Preto nie je predpoklad, že dôjde k naplneniu účelu zaistenia v stanovenej dobe zaistenia. Odporca sa ani reálnou vyhostiteľnosťou navrhovateľa na územie Bangladéša nezaoberal, ani ju nepreukázal.

Navrhovateľ ďalej namietal, že na základe rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 1Sp/36/2014-17 zo dňa 19. augusta 2014 došlo k zrušeniu rozhodnutia o zaistení navrhovateľa zo dňa 18. júla 2014 v zmysle § 88 ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov, pričom súd zároveň nariadil bezodkladné prepustenie navrhovateľa zo zaistenia. Podľa § 88a ods. 1 písm. c/ zákona o pobyte cudzincov môže byť žiadateľ o azyl zaistený, iba ak ide o štátneho príslušníka tretej krajiny zaisteného podľa § 88 ods. 1 písm. a/ alebo písm. b/ zákona o pobyte cudzincov, čo v prípade navrhovateľa nebolo splnené, nakoľko došlo k zrušeniu jeho zaistenia v zmysle § 88 ods. 1 písm. b/. S touto skutočnosťou sa odporca nijako nevysporiadal a neprihliadol na ňu ani prvostupňový súd.

Podľa názoru navrhovateľa krajský súd vec nesprávne právne posúdil a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď uviedol, že boli dané dôvody zaistenia navrhovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. c/ v čase vydania napadnutého rozhodnutia, keďže navrhovateľ bol zaistený podľa § 88 ods. 1 písm. b/ a podal žiadosť o udelenie azylu s cieľom oddialiť alebo zmať jeho administratívne vyhostenie po uplynutí 20 dní od jeho nelegálneho vstupu na územie SR. Navrhovateľ nesúhlasí s názorom prvostupňového súdu, že táto skutočnosť odôvodňuje záver odporcu o účelovosti žiadosti navrhovateľa o azyl s cieľom zmať jeho vyhostenie, nakoľko prejavoval vôľu o udelenie azylu ihneď po jeho umiestnení v zariadení pre cudzincov, ale z dôvodu pracovnej vyťaženia jediného dostupného tlmočníka z bengálskeho jazyka na území východného Slovenska došlo k omeškaniu prijatia vyhlásenia navrhovateľa o jeho žiadosti o udelenie azylu. Nesúhlasí ani so záverom prvostupňového súdu o účelovej zmene výpovede oproti výpovedi po zadržaní odporcom, pretože navrhovateľ tieto dôvody vysvetlil vyčerpanosťou. Navrhovateľ bol po príchode na územie SR taký vyčerpaný, že požiadali turistov, aby zavolali políciu i rýchlu zdravotnú pomoc. Navrhovateľ požiadal o azyl z politických dôvodov. Uviedol tiež, že na územie SR prišiel z Poľska, nie z Ukrajiny, čomu nasvedčuje aj skutočnosť, že odporca voči nemu nezačal konanie o jeho readmisiu na základe medzinárodnej zmluvy na územie Ukrajiny, ale začal konanie o jeho administratívnom vyhostení priamo do krajiny pôvodu.

U navrhovateľa nebol daný dôvod pre uplatnenie § 88a ods. 1 písm. c/ zákona o pobyte cudzincov, lebo neexistuje riziko úteku. V zmysle rozhodnutia Súdneho dvora zo dňa 30. mája 2013 vo veci Mehmet Arslan proti Polícii ČR C-534/11, nemožno iba na základe skutočností, že bola žiadosť o azyl podaná v zaistení v zariadení pre cudzincov vyvodzovať domnienku, že túto žiadosť podal iba s cieľom oddialiť alebo zmať výkon rozhodnutia o návrate a že pokračovanie zaistenia je objektívne nevyhnutné a primerané.

Na základe uvedeného preto navrhovateľ navrhol zmeniť rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie odporcu bude zrušené a vec sa mu vráti na ďalšie konanie, a zároveň bude nariadené prepustenie navrhovateľa zo zaistenia a účastníkom nebude priznaná náhrada trov konania.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že voči navrhovateľovi sa začalo konanie o

administratívnom vyhostení s určením zákazu vstupu, následne bolo vydané rozhodnutie o administratívnom vyhostení a rozhodnutie o zaistení administratívneho vyhostenia. Dňa 6. augusta 2014 mu bolo oznámené, že navrhovateľ požiadal o udelenie azylu na území SR z dôvodu obavy o svoj život. Výpočutie bolo vykonané v najbližšom voľnom termíne tlmočníka. Odporca následne vydal rozhodnutie o odložení výkonu administratívneho vyhostenia a vydal nové rozhodnutie o zaistení v zmysle ust. § 88a ods. 1 písm. c/ zákona o pobyte cudzincov. Vykonaným šetrením bolo zistené, že navrhovateľ vstúpil na územie SR z Ukrajiny, pobyt na území Poľska potvrdený nebol. Ani ukrajinská ani poľská strana nepotvrdila predošlý pobyt navrhovateľa na ich území, preto nebolo možné navrhovateľa v rámci readmisnej dohody administratívne vyhostiť na ich územie. Navrhovateľ sa po vstupe na územie SR neohlásil bez meškania na úradoch, ale postupoval ďalej, pričom jeho cieľom bolo Rakúsko. Až po fyzickom vyčerpaní a zistení, že skupinu, ktorej bol členom nemá kto ďalej doprevádzať, kontaktoval náhodného turistu, ktorého žiadal privolať políciu. Odporca ďalej uviedol, že je toho názoru, že k naplneniu účelu zaistenia dôjde v stanovenej dobe zaistenia.

K rozsudku krajského súdu, ktorý zrušil pôvodné rozhodnutie o zaistení, odporca uviedol, že v čase vykonania zaistenia navrhovateľa v zmysle § 88a ods. 1 písm. c/ zákona o pobyte cudzincov mu nebol tento doručený, preto sa ním nemohol v tom čase zaoberať.

K námietke celkového nesprávneho právneho posúdenia odporca uviedol, že správny orgán je pri vydaní rozhodnutia o zaistení povinný postupovať v zmysle zákonných ustanovení Druhej hlavy zákona o pobyte cudzincov. Pri vydávaní rozhodnutia o zaistení na účel administratívneho vyhostenia je pri absencii cestovných dokladov podmienkou zistenie totožnosti cudzinca a následné vystavenie náhradného cestovného dokladu. Navrhovateľ vydal nové rozhodnutie o zaistení v zmysle § 88a ods. 1 písm. c/ zákona o pobyte cudzincov. Výkon konania o administratívnom vyhostení je odložený. Žiadateľ o udelenie azylu môže byť na zistený na čas nevyhnutne potrebný, pokiaľ trvajú dôvody podľa § 88a ods. 1 zákona o pobyte cudzincov.

Odporca má za to, že samotným zaistením nebolo navrhovateľovi odopreté právo požiadať o azyl. Navrhovateľ mal namierené do Rakúska, po vstupe na územie SR nemal záujem prihlásiť sa úradom. Až keď zistil, že je umiestnený v zariadení, kde nie je možný voľný pohyb, požiadal o udelenie azylu, podľa názoru odporcu s cieľom oddialiť alebo zmariť jeho administratívne vyhostenie. Má za to, že určil primeranú lehotu na zaistenie, v priebehu ktorej bude navrhovateľ stotožnený, vystaví sa mu náhradný cestovný doklad a prebehne azylové konanie. Zaistenie je preto zákonné, účelné a efektívne. Navrhol preto rozhodnutie odporcu potvrdiť.

III.

Konanie na odvolacom súde

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk <.. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 5. novembra 2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. c/ zákona o pobyte cudzincov, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v oprávnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Podľa § 88a ods. 1 písm. c/ ZoPC, policajt je oprávnený zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, ak na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť iné, menej závažné prostriedky, ak ide o štátneho príslušníka tretej krajiny zaisteného podľa § 88 ods. 1 písm. a/ alebo písm. b/, a ktorý podal žiadosť o udelenie azylu, ak existuje dôvodné podozrenie, že podal žiadosť o udelenie azylu s cieľom oddialiť alebo zmariť jeho administratívne vyhostenie.

Podľa § 88 ods. 1 písm. b/ ZoPC, policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia.

Podľa § 88 ods. 3 ZoCP, podanie žiadosti o udelenie azylu alebo požiadanie štátneho príslušníka tretej krajiny o asistovaný dobrovoľný návrat nie je dôvodom na prepustenie zaisteného štátneho príslušníka tretej krajiny. Konanie podľa osobitného predpisu nie je zaistením štátneho príslušníka tretej krajiny dotknuté.

Podľa § 88 ods. 4 ZoPC, štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na šesť mesiacov. Policajný útvar je oprávnený počas tohto obdobia opakovane predĺžiť zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny, pričom celkový čas zaistenia nesmie presiahnuť šesť mesiacov. Ak možno predpokladať, že napriek vykonaným úkonom potrebným na výkon administratívneho vyhostenia alebo trestu vyhostenia štátneho príslušníka tretej krajiny sa tento výkon predĺži z dôvodu, že štátny príslušník tretej krajiny dostatočne nespupracuje, alebo z dôvodu, že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote podľa prvej vety, môže policajný útvar rozhodnúť, a to aj opakovane, o predĺžení lehoty zaistenia, pričom celková doba predĺženia lehoty zaistenia nesmie presiahnuť 12 mesiacov. Lehotu zaistenia nemožno predĺžiť, ak ide o rodinu s deťmi alebo zraniteľnú osobu. Štátny príslušník tretej krajiny je zaistený dňom vydania rozhodnutia o zaistení.

Z obsahu spisu vyplynulo, že odporca skorším rozhodnutím zo dňa 18. júla 2014, č. p. PPZ-HCP-SO18-86-004/2014 rozhodol o zaistení navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov na účel výkonu administratívneho vyhostenia. Krajský súd v Košiciach rozhodnutím č. k. 1Sp/36/2014-17 zo dňa 19. augusta 2014 zrušil rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľa a nariadil bezodkladné prepustenie navrhovateľa zo zaistenia. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutím sp. zn. 10SŽa/35/2014 zo dňa 2. októbra 2014 toto rozhodnutie krajského súdu potvrdil.

Rozhodnutím zo dňa 25. augusta 2014 (ktoré je predmetom tohto súdneho prieskumu) bol navrhovateľ opätovne zaistený podľa § 88a ods.1 písm. c/ zákona o pobyte cudzincov s dátumom od 25. augusta 2014 na nevyhnutie potrebný čas, najviac do 3. januára 2015.

Navrhovateľ namietal, že nebola splnená podmienka podľa § 88a ods. 1 písm. c/ zákona o pobyte cudzincov, kedy môže byť žiadateľ o azyl zaistený, iba ak už je zaistený podľa § 88 ods. 1 písm. a/ alebo b/, čo tu nebolo splnené.

Ustanovenie § 88a ods. 1 písm. c/ zákona o pobyte cudzincov umožňuje odporcovi zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, ktorý je už zaistený podľa § 88 ods. 1 písm. a/ alebo písm. b/ (čo bol prípad navrhovateľa), ak na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky a ktorý podal žiadosť o udelenie azylu, ak existuje dôvodné podozrenie, že podal žiadosť o udelenie azylu s cieľom oddialiť alebo zmať jeho administratívne vyhostenie.

Pokiaľ teda policajný útvar dospeje k záveru, že žiadosť cudzinca o medzinárodnú ochranu podaná po jeho predchádzajúcom zaistení je účelová, podaná iba za účelom pozdržať, či dokonca zmať výkon rozhodnutia o vyhostení cudzinca, odporca rozhodne, že dôvody predchádzajúceho zaistenia podľa § 88 ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov trvajú napriek tomu, že cudzinec požiadaval o medzinárodnú ochranu, pričom v rozhodnutí, v ktorom preukáže splnenie zákonných podmienok jeho zaistenia podľa § 88a ods. 1 písm. c/ musí vyložiť, aké konkrétne dôvody ospravedlňujú trvanie zaistenia cudzinca po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu.

V prejednávacom prípade nebola účinne naplnená podmienka, že v čase vydania rozhodnutia o zaistení podľa § 88a ods. 1 písm. c/ bol navrhovateľ zaistený podľa § 88 ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov. V čase vydania preskúmaného rozhodnutia o zaistení v tomto konaní, bolo už vyhlásené rozhodnutie krajského súdu (krajský súd rozhodol dňa 19.08.2014) o zrušení rozhodnutia správneho orgánu o zaistení a nariadení bezodkladného prepustenia navrhovateľa zo zaistenia, pričom odporca o tejto skutočnosti mal vedomosť, avšak s dôvodmi, pre ktoré krajský súd považoval skôr vydané rozhodnutie o zaistení navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov za nezákonné, sa nijako nevysporiadal ani ich nezohľadnil vo svojom neskoršom rozhodnutí. Podmienkou zaistenia cudzinca - žiadateľa o azyl podľa § 88a ods. písm. c/ zákona o pobyte cudzincov je skutočnosť, že cudzinec - žiadateľ o azyl je už zaistený podľa § 88 ods. 1 písm. a/ alebo b/.

Ak zákonnosť rozhodnutia o zaistení cudzinca je spochybnená rozsudkom súdu, o čom mal odporca vedomosť, musí odporca postupovať pri ďalšom rozhodovaní o zaistení cudzinca so všetkou obozretnosťou, najmä z toho pohľadu, či zákonnosť svojho ďalšieho rozhodovania nestavia na súdom spochybnenej, i keď neprávoplatne tvrdenej nezákonnosti skôr vydaného rozhodnutia. Odporca takto

nepostupoval, nevysporiadal sa vôbec v preskúvanom rozhodnutí s okolnosťami, ktoré viedli krajský súd k zrušeniu jeho skoršieho rozhodnutia o zaistení navrhovateľa ako nezákonného, a preto odvolací súd aj po zohľadnení rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sž/35/2014 zo dňa 2. októbra 2014, ktorým potvrdil rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 19. augusta 2014, č. k. 1Sp/36/2014-17 dospel k záveru, že v danom prípade neboli účinne naplnené podmienky zákona na postup odporcu, ktorý zaistil navrhovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. c/ zákona o pobyte cudzincov.

Na nezákonnosti, i keď právoplatne potvrdenej rozhodnutím najvyššieho súdu až po rozhodnutí odporcu, avšak spochybnenej krajským súdom pred vydaním napadnutého rozhodnutia odporcu nemožno stavať zákonnosť rozhodnutia odporcu, pokiaľ podmienkou zaistenia navrhovateľa je existencia rozhodnutia o zaistení navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. a/ alebo b/ zákona o pobyte cudzincov, najmä za stavu, že odporca vo svojom rozhodnutí nezohľadní navrhovateľom tvrdenú a krajským súdom vytknutú nezákonnosť takéhoto rozhodnutia.

V tejto súvislosti odvolací súd považuje za dôležité zdôrazniť, že z hľadiska princípu právnej istoty podlieha ochrane aj legitímne očakávanie, ktoré je užšou kategóriou ako právna istota (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. PL. ÚS 16/06 zo dňa 30.04.2008, Nález Ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 12/05 zo dňa 28.11.2007). Účelom legitímneho očakávania je garancia čitateľnosti správania sa orgánov verejnej moci a ochrana súkromných osôb pred nepredvídateľným mocenským zásahom do ich právnej situácie, na vyústenie ktorej do určitého výsledku sa spoliehali (m. m. Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 16/06 zo dňa 24.06.2009, Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 10/04 zo dňa 06.02.2008).

S legitímnym očakávaním úzko súvisí zákaz prekvapivých rozhodnutí, keď správne orgány sa nemôžu bez náležitého odôvodnenia a vysporiadania sa so skutočnosťami, ktoré nastali po vydaní predchádzajúceho rozhodnutia, ktorého zákonnosť, ktorá je predpokladom jeho rozhodovania, bola spochybnená súdom, celkom zbaviť povinnosti vysporiadať sa s dôvodmi súdom spochybnenej zákonnosti rozhodnutia, i keď v štádiu neprávoplatne tvrdenej nezákonnosti.

I keď legitímne očakávania sa nedajú absolutizovať (rozsudok Európskeho súdneho dvora /teraz Súdny dvor Európskej únie/ vo veci Crispoltoni, v spojených veciach C-133/93, C-300-93, C-362/93 zo dňa 05.10.1994, bod 56, Správy 1994, str. I-04863), v danom prípade legitímnym očakávaním navrhovateľa bezpochyby bolo, že odporca sa pri rozhodovaní o tom, či dôvody jeho zaistenia trvajú potom, ako podal žiadosť o azyl, bude zaoberať spochybnenou zákonnosťou skôr vydaného rozhodnutia, pretože od zákonnosti tohto rozhodnutia závisela aj možnosť zaistenia navrhovateľa v preskúvanom rozhodnutí.

Rozhodovacia činnosť krajského súdu pred vydaním preskúvaného rozhodnutia odporcu (napokon potvrdená aj rozhodovacou činnosťou najvyššieho súdu) mohla oprávnene vzbudiť legitímne očakávania navrhovateľa, že jeho prepustenie zo zaistenia, ktoré nariadil krajský súd a potvrdil najvyšší súd nebude ohrozené neskorším rozhodnutím odporcu, ktorý zaistil navrhovateľa bez toho, aby sa s dôvodmi spochybnenej zákonnosti skoršieho rozhodnutia zaoberal.

Za dôvodnú považoval odvolací súd aj námietku navrhovateľa, ktorý nesúhlasil s tvrdením odporcu, že o azyl požiadal z dôvodu oddialiť alebo zmariť jeho administratívne vyhostenie, ani že účelovo zmenil výpoveď. Poukázal tu na právny názor vyslovený Súdny dvorom EÚ v rozhodnutí zo dňa 30. mája 2013 vo veci Mehmet Arslan proti Polícii ČR C-534/11, a to že „zo samotnej skutočnosti, že v okamihu podania žiadosti o azyl už bolo voči žiadateľovi vydané rozhodnutie o návrate a že žiadateľ bol zaistený na základe článku 15 smernice 2008/115, nemožno bez individuálneho posúdenia všetkých relevantných okolností vyvodzovať domnienku, že túto žiadosť podal s cieľom oddialiť alebo zmariť výkon rozhodnutia o návrate a že pokračovanie zaistenia je objektívne nevyhnutné a primerané.“

Podľa názoru odvolacieho súdu, vzhľadom na obsah administratívneho spisu, nemožno jednoznačne vyvodiť záver o dôvodnom podozrení, že navrhovateľ podal žiadosť o udelenie azylu s cieľom oddialiť alebo zmariť jeho administratívne vyhostenie. Navrhovateľ uviedol ako dôvod svojej žiadosti o azyl obavy o svoj život, nakoľko bol členom opozičnej strany BNP a bol falošne obvinený z vandalizmu. Nie je na mieste bagatelizovanie jeho problémov, rovnako ako aj jeho zdravotného stavu počas prvého výsluchu po jeho príchode na územie SR.

Zo skutočnosti, že navrhovateľ vyslovene prejavil vôľu o azyl až po jeho umiestnení v zariadení pre cudzincov, pričom pôvodne uviedol, že mal namierené do Rakúska, kde si chcel nájsť prácu, odporca vyvodil záver o riziku jeho úteku, resp. vyhýbaní sa administratívne vyhosteniu, pričom poukazuje na zovšeobecnené predošlé správanie sa iných cudzích štátnych príslušníkov. Navrhovateľ namietal, že zaistenie je neúčelné, pretože neprebíha konanie o jeho návrate, ktorého výkon je odložený až do

právoplatného rozhodnutia o jeho žiadosti o azyl a nie je predpoklad, že k naplneniu účelu zaistenia dôjde v stanovenej dobe zaistenia.

Rozhodnutie odôvodnil odporca tým, že nedisponuje inou zákonnou možnosťou ako ho umiestniť v útvere policajného zaistenia pre cudzincov, pričom sa odvoláva na doterajšiu prax správneho orgánu ako aj na skutočnosť, že štátni príslušníci tretích krajín často krát účelovo prejavujú úmysel požiadať o azyl a pokiaľ nedôjde k ich zaisteniu, spravidla svojvoľne opúšťajú pobytové tábory, pričom ich ďalší pobyt po území členských štátov nie je možné monitorovať. Námietku navrhovateľa, že odporca svoj záver o riziku úteku odôvodňuje zovšeobecnením predošlého správania sa iných cudzích štátnych príslušníkov považoval odvolací súd za dôvodnú, pretože riziko úteku, resp. vyhýbanie alebo bránenie procesu prípravy výkonu jeho administratívneho vyhostenia je potrebné vždy posúdiť individuálne.

Odporca v dôvodoch rozhodnutia vyjadril názor, že svojou žiadosťou o azyl navrhovateľ sleduje jednak oddialenie vydania na Ukrajinu a jednak snahu dostať sa do azylového tábora, ktorý má voľný režim pohybu žiadateľov o azyl a tento voľný režim by vzápätí využil na útek v snahe dostať sa do cieľovej krajiny Rakúska. Odporca bližšie nešpecifikuje, z čoho konkrétne pramenia takéto obavy.

Na rozdiel od názoru krajského súdu odvolací súd dospel k záveru, že námietky navrhovateľa boli spôsobilé spochybniť zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporcu, a preto dospel k záveru o potrebe zmeny rozsudku podľa § 220 OSP tak, že rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

O povinnosti bezodkladne prepustiť navrhovateľa tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, odvolací súd rozhodol podľa § 250a ods. 7 OSP, podľa ktorého súd v rozhodnutí, ktorým zruší a vráti rozhodnutie o zaistení na ďalšie konanie, zároveň nariadi bezodkladné prepustenie osoby zo zaistenia.

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 2 OSP a § 246c OSP, tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože navrhovateľ si ich náhradu neuplatnil a odporcovi náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.